

Magne Bråthen og Kristoffer Vetvik

**Sykefravær og uførepensjon
blant innvandrere ansatt i
storbykommuner**

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2004
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6696-3 Trykt versjon
ISBN 82-537-6697-1 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

06

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/235

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Magne Bråthen og Kristoffer Vetvik

Sykefravær og uførepensjon blant innvandrere ansatt i storbykommuner

Rapporter 2004/26 • Statistisk sentralbyrå 2004

Statistisk sentralbyrå (SSB) har foretatt en forundersøkelse av sykefraværs- og uføremønstre blant ansatte med kommunen som arbeidsgiver. Formålet har vært å få rede på om mønsteret i legemeldt sykefravær og overgang til uførepensjon for ikke-vestlige innvandrere avviker fra de ansatte som helhet. Det er utarbeidet tall for de tre kommunene Oslo, Bergen og Stavanger. For å få et sammenlikningsgrunnlag for kommunetallene, er det også gitt tall for kommunalt ansatte i hele landet.

Når det gjelder det legemeldte sykefraværet viser landstall for 2003 at innvandrere med bakgrunn fra vestlige land har noe lavere sykefravær enn gjennomsnittet, mens innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land har et sykefravær som er høyere enn gjennomsnittet. Denne strukturen finner vi også hvis fraværet fordeles etter kjønn, alder og næring. Tallene for kommuneansatte i de tre kommuner gir med få unntak samme resultat.

Ikke-vestlige innvandrere er i mindre grad tilknyttet uførepensjon enn personer med en annen landbakgrunn. Både andelen som kombinerer et ansettelsesforhold og uførepensjon målt 4. kvartal 2000, og andelen registrert på ordningen tre år senere, er lavere for innvandrerguppen enn befolkningen generelt. Utviklingen fra 2000 til 2003 viser imidlertid at forskjellene utjevnes over tid. Som for sykefraværet avviker heller ikke uførepensjoneringsmønsteret i Oslo, Bergen og Stavanger med landet som helhet.

For å belyse flere sider ved de ansattes tilknytning til uførhet, presenterer rapporten også tall hvor medisinsk rehabilitering og attføring er inkludert. Selv om bildet ikke er fullt så entydig som når det gjelder uførepensjoneringsmønsteret; tallene bekrefter at andelen ikke-vestlige innvandrere registrert på en eller flere av de tre ordningene i gjennomsnitt var lavere enn tilsvarende andel var for ansatte uten innvandrerbakgrunn.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført som et oppdrag for KS v/Program for storbyrettet forskning.

Abstract

Magne Bråthen and Kristoffer Vetvik

Reports 2004/26 • Statistics Norway 2004

Statistics Norway has analysed the degree of sickness absence and disability pension amongst employees in the local government sector in three different municipalities. The main goal has been to make a comparative study of differences in doctor-certified absences and the transition into disability of non-western immigrants compared to the group of employees as a whole. In addition to the figures for Oslo, Bergen and Stavanger national figures are also presented for employees in the local government sector.

For the country as a whole the western immigrants have a lower sickness absence rate than average, while immigrants with a background from non-western countries has a higher rate. The same pattern is also found when the figures are distributed by gender, age or industry. With few exceptions the figures for employees in the local government sector are coherent with the national figures.

Non-western immigrants are to a less extent connected to disability pension compared to employees with other backgrounds. Both the share combining a job with disability pension in the 4.th quarter of 2000, and the share that is registered receiving pension three years later, are lower for the immigrant groups than the population as a whole. The connection to disability pension follows the same pattern for local government employees in Oslo, Bergen and Stavanger as it does for the country as a whole.

In order to analyse a broader aspect of the transition from job to disability, the report also presents figures where medical and occupational rehabilitation are included. Even if the pattern is not as unambiguous as for the transition to disability pension; the figures confirm that the share who are registered receiving one of the benefits in average is lower for non-western immigrants than western or non-immigrants..

Acknowledgement: The work is financed by "The Norwegian Association of Local and Regional Authorities"

Innhold

---

1. Innledning og metode	7
2. Definisjoner og avgrensinger	8
2.1. Innvandrere og landbakgrunn.....	8
2.2. Ansatte i kommunal forvaltning.....	8
3. Datagrunnlag	9
3.1. Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken.....	9
3.2. Sykefraværsregisteret.....	9
3.3. Rikstrygdeverkets (RTVs) register over personer som mottar uførepensjon.....	9
3.4. Arbeidsdirektoratets register over arbeidssøkere (ARENA - registeret).....	9
3.5. RTVs Register over mottakere av rehabiliteringspenger.....	9
4. Sykefraværs mønstre	10
5. Uførepensjonerings mønstre	12
5.1. Tilknytning til uførepensjon.....	12
5.2. Tilknytning til attføring, rehabilitering og uførepensjon.....	18
Referanser	25
Vedlegg: Avtalte dagsverk	26
Tidligere utgitt på emneområdet	28
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	29

---

1. Innledning og metode

Oslo kommune har i samarbeid med Bergen og Stavanger kommune gitt Statistisk sentralbyrå (SSB) i oppdrag å gjennomføre en forundersøkelse som skal kartlegge sykefraværs- og uføremønstre blant ansatte med kommunen som arbeidsgiver. Hovedmålsettingen har vært å få rede på om det er forskjeller i mønsteret for legemeldt sykefravær og overgang til uførepensjon for gruppen ikke-vestlige innvandrere, sammenlignet med de ansatte som helhet. I denne rapporten presenteres resultatene fra undersøkelsen. Selv om tabellgrunnlaget kan benyttes til å analysere en rekke aspekter ved sykefraværs- og uføremønstret, både for ansatte i kommuneforvaltningen generelt og for enkeltkommunene, er kommentarene konsentrert om den gitte problemstillingen.

Datamaterialet er hentet fra ulike administrative registre, noe som gjør det mulig å presentere landstall som et sammenlikningsgrunnlag for kommunetallene. Det samme grunnlaget benyttes også i utarbeidelsen av offisiell statistikk på de ulike områdene som omtales i rapporten. I kapittel tre gis en gjennomgang av registrene.

I beskrivelsen av sykefraværs mønsteret har SSB benyttet data fra den løpende sykefraværstatistikken. Det er kun det legemeldte fraværet som kan fordeles på innvandringsbakgrunn, og som dermed er omfattet av denne analysen. Landstallene viser for øvrig at dette utgjør rundt 90 prosent av det totale sykefraværet. Med data for 2003 som grunnlag er det utarbeidet tabeller for gjennomsnittlig legemeldt sykefravær. I tallene som omfatter ansatte i de tre storbykommunene sammenlignes fraværet for ikke-vestlige innvandrere med fraværet for ansatte med vestlig innvandringsbakgrunn, og med ansatte uten innvandringsbakgrunn. Videre gjøres det også sammenligninger med landstall både for kommuneansatte og for ansatte innenfor alle sektorer. Tallene fordeles etter kjønn, alder, og næring, variable som man fra den løpende nasjonale statistikken vet har betydning for variasjoner i sykefraværet.

Det er imidlertid ikke lagt opp til å gi en fullstendig analyse av årsakene til forskjeller mellom innvandrere

fra ikke-vestlige land og andre ansatte. For eksempel er informasjon om yrke ikke tilgjengelig, noe som fører til at vi ikke får målt i hvor stor grad avvik i fraværs mønsteret kan tilskrives at innvandrere er overrepresentert i yrker preget av høyt sykefravær. Et annet viktig moment er at denne rapporten ikke fanger opp variasjoner internt i gruppen innvandrere fra ikke-vestlige land. Tabeller SSB har laget på landsnivå antyder at det er store forskjeller i det legemeldte sykefraværet for innvandrere fra ulike opprinnelsesland. Tallmaterialet for enkeltkommuner blir imidlertid for lite til å gjøre slike oppsplittinger. Det er i utformingen av tabellene lagt vekt på å definere undergrupper som er av en slik størrelse at ikke at rene tilfeldigheter kan forklare et avvikende sykefraværs mønster.

For å belyse uføremønstre er to tilnæringsmåter benyttet. Den første viser ansattes tilknytning til uførepensjon, og tar utgangspunkt i alle lønnstakere per 4. kvartal 2000. Tallene viser både i hvor stor grad de ansatte kombinerer jobb og uførepensjon på dette tidspunktet, og hvor mange som er registrert på ordningen tre år senere uavhengig om de fortsatt er i et ansettelsesforhold. Som for sykefraværet sammenlignes forskjeller mellom de ulike innvandringsgruppene for ansatte i de tre kommunene, for kommuneansatte i landet som helhet, og for lønnstakere innen alle sektorer. Tallene fordeles i tillegg til innvandringsbakgrunn etter kjønn, alder og næring.

Et vilkår for å få uførepensjon er at stønadsmottakeren skal ha gjennomgått hensiktsmessig behandling og attføring. Derfor er det utarbeidet tabeller som i tillegg til uførepensjon gir tall for de kommuneansattes befatning med mellomformerne attføring og medisinsk rehabilitering. Tallene angir hvor stor andel av alle ansatte per 4. kvartal 2002 som kombinerer et ansettelsesforhold med en av tre ordningene, samt hvor mange som er tilknyttet de samme ordningene ett år senere.

2. Definisjoner og avgrensinger

2.1. Innvandrere og landbakgrunn

I rapporten blir personer med følgende bakgrunn definert som innvandrere:

- Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn
Gruppen består av personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre. Førstegenerasjonsinnvandrere har altså på et tidspunkt innvandret til Norge.
- Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre
Gruppen består av personer som er født i Norge av to foreldre som er fødte i utlandet, og som i tillegg har fire besteforeldre som er født i utlandet. Selve landbakgrunnen refererer til eget fødeland for førstegenerasjonsinnvandrere, mens for personer med to utenlandsfødte foreldre er mors fødeland valgt.

I tabellene som presenteres er landbakgrunn delt i to ulike kategorier:

1. Innvandrere fra vestlige land
Med vestlige land menes Norden, Vest-Europa (unntatt Tyrkia), Nord-Amerika og Oseania.
2. Innvandrere fra ikke vestlige land
Med ikke-vestlige land menes Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia.

2.2. Ansatte i kommunal forvaltning

For å identifisere personer ansatt i kommunene Oslo, Bergen og Stavanger, er det benyttet informasjon fra den registerbaserte sysselsettingsstatistikken (se avsnitt

3.1). Lønnstakere som inngår er:

- ansatte innenfor kommunal forvaltning,
- ansatte innenfor kommunal forretningsdrift, som innbefatter næringsvirksomhet der kommunen har ubegrenset ansvar.

Ansatte i foretak der kommunen har begrenset ansvar, for eksempel AS, er altså utelatt. I tallene som referer seg til før 2003 er ansatte i helseforetakene trukket ut.

Målet har vært å lage sammenlignbare tall for ansatte i tre kommuner og kommunalt ansatte i landet som helhet. En følge av de utvalgskriteriene som er benyttet for å oppnå dette, er at enkelte privat eide foretak som får driften dekket over kommunale budsjetter inkluderes. Dette gjelder kirkelig fellesråd og enkelte institusjoner innen helse- og sosialomsorg. Konklusjonene som presenteres angående sykefraværsmønstre og tilknytning til uførhet for ansatte i Oslo, Bergen eller Stavanger, ville imidlertid ikke blitt påvirket av om disse foretakene var utelatt.

For enkelthets skyld benyttes kun begrepet ansatte i kommunal forvaltning videre i rapporten.

3. Datagrunnlag

Informasjon om sysselsetting, sykefravær, attføring, rehabilitering og uførepensjon er hentet fra administrative registre. Nedenfor gis det en gjennomgang av datakildene med en beskrivelse av hvem som er registrert i de ulike registrene.

3.1. Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken

Informasjon om ansettelsesforhold er hentet fra SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk, som omfatter alle personer bosatt i Norge. Denne er utarbeidet ved hjelp av informasjon fra flere ulike registre. Det viktigste i denne sammenhengen er Rikstrygdeverkets (RTVs) Arbeidstakerregister, som er knyttet til administreringen av sykelønnsordningen for lønnstakere. Alle arbeidsforhold med minst fire timers gjennomsnittlig arbeidstid per uke skal registreres. Det er videre et kriterium at arbeidsforholdet skal vare i mer enn seks dager. For å identifisere arbeidsforhold med lavere arbeidstid benyttes i tillegg supplerende data fra lønns- og trekkoppgaveregisteret administrert av Skatte- direktoratet, lønnsregistre over ansatte i stat og kommune og lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor.

3.2. Sykefraværsregisteret

Sykefraværsregisteret er hovedkilden til informasjon om legemeldt sykefravær. Sykefraværsregisteret er basert på trygdekontorenes registreringer av Sykmeldingsattest 1A i sykepengrutinen. Disse registreringene skal omfatte alt legemeldt fravær på grunn av egen sykdom. Sykefraværsregisteret kobles sammen med Arbeidstakerregisteret, som gir informasjon om start- og stoppdato, avtalt arbeidstid og næring i de arbeidsforholdene de sykmeldte er sykmeldt fra.

3.3. Rikstrygdeverkets (RTVs) register over personer som mottar uførepensjon

RTV registrerer alle personer som mottar uførepensjon. Pensjonen ytes til personer mellom 18 og 67 år når arbeidsevnen er varig nedsatt med minst 50 prosent på grunn av sykdom, skade eller lyte. Den medisinske lidelsen må ha medført en varig funksjonsnedsettelse av en slik grad at den utgjør hovedårsaken til nedsettelsen av inntektsevnen/arbeidsevnen. Videre er det et vilkår for uførepensjon at stønadsmottakeren har gjennomgått

hensiktsmessig behandling og attføring. Uførepensjonen graderes (mellom 50-100 prosent) når inntektsevnen/arbeidsevnen er delvis nedsatt. I forbindelse med opptrapping av arbeidsinnsats kan uførepensjonen graderes helt ned til 20 prosent. Uførepensjonister som prøver seg i arbeid beholder retten til innvilget pensjon i inntil 3 år.

3.4. Arbeidsdirektoratets register over arbeidssøkere (ARENA - registeret)

Register inneholder informasjon om arbeidssøkere innmeldt ved arbeidskontorene. Denne gruppen er inndelt i ordinære arbeidssøkere og yrkeshemmede. Arbeidssøkere må selv aktivt sende inn melding til arbeidskontoret hver 14. dag. ARENA - registeret blir i denne sammenhengen benyttet til å identifisere personer på attføring. Denne gruppen utgjøres av personer som har fått varig nedsatt inntektsevne, og blir i Aetat registrert som yrkeshemmede arbeidssøkere. Vurderingen om en person har fått nedsatt inntektsevne tas i de fleste tilfeller av en lege. En skade eller sykdom inntreffer som regel før personen melder seg hos Aetat. Derfor vil yrkeshemmede arbeidssøkere som oftest være registrert som yrkeshemmet den største delen av et forløp i Aetat. Etter fullført attføring vil imidlertid yrkeshemmede arbeidssøkere få endret arbeidssøkerstatus til helt ledige arbeidssøkere eller delvis sysselsatt hvis personen fortsetter å registrere seg som arbeidssøker hos Aetat.

3.5. RTVs Register over mottakere av rehabiliteringspenger

Informasjon om personer som mottar rehabiliteringspenger hentes også fra RTVs registre. Ytelsen tilstås når en person fortsatt er arbeidsufør ved utløpet av sykepengeperioden. Personer som ikke har vært yrkesaktive kan få rehabiliteringspenger dersom det kan dokumenteres at de har vært arbeidsuføre i ett år. Det er et vilkår for rehabiliteringspenger at arbeidsevnen/inntektsevnen er nedsatt med minst halvparten på grunn av sykdom og at stønadsmottakeren er under aktiv behandling/rehabilitering med utsikt til bedring av arbeidsevnen. Rehabiliteringspenger ytes som hovedregel i inntil ett år, men kan forlenges i særskilte tilfeller. I forbindelse med tilbakeføring til arbeid kan rehabiliteringspenger graderes ned til 20 prosent. Det kan også ytes rehabiliteringspenger i en begrenset periode før attføring settes i verk.

4. Sykefraværsmønstre

Beskrivelsen av sykefraværsmønstrene baserer seg på legemeldt sykefravær gjennom år 2003. Sykefraværsprosenten for de ulike gruppene er gitt ved tapte dagsverk som følge av legemeldt sykefravær i prosent av avtalte dagsverk. Til grunn for beregningene ligger arbeidsforhold registrert i Arbeidstakerregisteret som aktive i 2003.

Generelt for Norge gjelder det at innvandrere med bakgrunn fra vestlige land har noe lavere sykefravær enn gjennomsnittet, mens innvandrere med bakgrunn fra ikke-vestlige land har et sykefravær som er markant høyere enn gjennomsnittet. Denne tendensen holder seg også hvis vi fordeler fraværet etter kjønn, alder og næring.

Blant kommuneansatte i Oslo finner vi i hovedsak igjen trekkene fra hele landet. Ikke-vestlige innvandrere har markert høyere sykefravær enn gjennomsnittet enten en ser kjønn, aldersgrupper eller næringer for seg.

Brutt ned på næring har innvandrere fra ikke-vestlige land ansatt i Bergen kommune lavere sykefravær enn gjennomsnittet både innen sosial og omsorgstjenester og innen samlegruppen "annen virksomhet". Innvandrere fra vestlige land hadde høyere fravær enn gjennomsnittet i disse gruppene. Med unntak av dette, finner vi omtrent det samme mønsteret blant de ansatte i denne kommunen som i arbeidslivet for øvrig.

Stavanger er den kommunen i undersøkelsen som skiller seg mest fra mønsteret til landet som helhet, ved at ikke-vestlige innvandrere har lavere fravær enn gjennomsnittet for menn og for ansatte i "annen virksomhet". Størrelsen på enkelte av undergruppene gjør imidlertid at resultatene er beheftet med usikkerhet. For å illustrere hvordan dette gir seg utslag, kan tallene for næringsgruppen "annen virksomhet" benyttes. I vedlegg 2 er antall avtalte dagsverk som ligger til grunn for beregningen av sykefraværet gjengitt for de ulike undergruppene. Tabellene viser at kommuneansatte i Stavanger innenfor "annen virksomhet", og med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn, har i overkant av 6000 avtalte dagsverk. Hvis man i et tenkt

tilfelle lot en person til bli sykemeldt i et helt år, ville fraværsprosenten bli fordoblet. De beregnede tallene er med andre ord svært følsomme for små endringer, noe som gjør det vanskelig å trekke slutninger om et mønster i fraværet.

Det finnes flere faktorer som kan påvirke sykefraværet enn de som er presentert her. For eksempel er det ikke laget tall der sykefraværet fordeles etter yrke, siden denne informasjonen ikke er tilgjengelig for kommunesektoren. Hvor mye av avviket i fraværsmønstret som kan tilskrives at innvandrere er overrepresentert i yrker preget av høyt sykefravær, kan dermed ikke måles. Et annet moment som kunne tenkes inkludert er hvilke diagnoser som ligger til grunn for sykmeldingene. Dette ville bidra til å avgjøre om den generelle helse-tilstanden til ansatte med innvandrerbakgrunn avviker fra ansatte for øvrig, ved for eksempel et større innslag av helseproblemer som vanskelig kan knyttes til forhold på arbeidsplassen. Videre kan en mer inngående analyse av sykefraværsmønstret også inkludere variable som stillingsandel og fraværets varighet.

Tabell 4.1. Tapte dagsverk på grunn av legemeldt sykefravær for arbeidstakere 16-69 år, i prosent av avtalte dagsverk, etter kjønn og landbakgrunn. 2003

	Lønnstakere i alt		Kommunal forvaltning		
	Hele landet	Hele landet	Oslo	Bergen	Stavanger
Lønnstakere i alt	7,2	8,8	9,2	10,1	7,6
Ingen innv.bakgrunn	7,1	8,8	8,7	10,0	7,5
Vestlige land	6,9	8,7	8,6	9,5	7,9
Ikke-vestlige land	10,7	10,9	12,5	12,7	9,8
Menn i alt	5,9	8,8	6,8	6,7	5,7
Ingen innv.bakgrunn	5,8	8,8	6,1	6,5	5,8
Vestlige land	5,8	8,7	5,9	6,1	6,0
Ikke-vestlige land	9,9	10,9	10,0	10,5	4,9
Kvinner i alt	8,9	9,8	10,2	11,2	8,3
Ingen innv.bakgrunn	8,8	9,7	9,7	11,1	8,0
Vestlige land	8,1	9,7	9,7	11,2	8,6
Ikke-vestlige land	11,8	12,0	13,9	13,6	11,6

Tabell 4.2. Tapte dagsverk på grunn av legemeldt sykefravær for arbeidstakere 16-69 år, i prosent av avtalte dagsverk, etter alder og landbakgrunn. 2003

	Lønnstakere i alt		Kommunal forvaltning		
	Hele landet	Hele landet	Oslo	Bergen	Stavanger
Lønnstakere i alt	7,2	8,8	9,2	10,1	7,6
Ingen innv.bakgrunn	7,1	8,8	8,7	10,0	7,5
Vestlige land	6,9	8,7	8,6	9,5	7,9
Ikke-vestlige land	10,7	10,9	12,5	12,7	9,8
16 - 29 år	6,1	7,1	7,1	7,4	6,5
Ingen innv.bakgrunn	5,9	7,0	6,5	7,3	6,5
Vestlige land	5,3	6,9	6,5	5,6	7,2
Ikke-vestlige land	9,0	9,0	10,4	10,3	6,8
30 - 49 år	7,0	8,7	9,6	10,1	7,4
Ingen innv.bakgrunn	6,9	8,6	8,8	10,0	7,2
Vestlige land	6,4	8,3	9,1	8,8	6,9
Ikke-vestlige land	11,2	11,1	13,0	12,4	9,6
50 år - 69 år	8,5	9,8	10,2	11,6	8,9
Ingen innv.bakgrunn	8,4	9,7	10,0	11,4	8,7
Vestlige land	8,7	9,9	9,2	13,0	10,8
Ikke-vestlige land	12,3	12,7	14,0	15,7	15,0

Tabell 4.3. Tapte dagsverk på grunn av legemeldt sykefravær for arbeidstakere 16-69 år, i prosent av avtalte dagsverk, etter næring og landbakgrunn. 2003

	Lønnstakere i alt		Kommunal forvaltning		
	Hele landet	Hele landet	Oslo	Bergen	Stavanger
Lønnstakere i alt	7,2	8,8	9,2	10,1	7,6
Ingen innv.bakgrunn	7,1	8,8	8,7	10,0	7,5
Vestlige land	6,9	8,7	8,6	9,5	7,9
Ikke-vestlige land	10,7	10,9	12,5	12,7	9,8
Offentlig administrasjon	6,0	7,4	7,8	7,0	7,4
Ingen innv.bakgrunn	5,9	7,3	7,4	6,9	6,8
Vestlige land	6,5	7,4	7,8	4,6	8,4
Ikke-vestlige land	9,6	11,2	11,2	11,7	11,6
Undervisning	6,5	7,2	7,7	8,2	5,9
Ingen innv.bakgrunn	6,5	7,1	7,2	8,0	5,9
Vestlige land	5,7	7,3	7,9	5,9	4,2
Ikke-vestlige land	8,6	10,2	12,5	11,8	7,6
Helsetjenester	9,0	10,3	10,6	12,2	9,1
Ingen innv.bakgrunn	9,0	10,4	10,2	12,0	9,1
Vestlige land	7,6	9,9	10,1	10,7	8,4
Ikke-vestlige land	10,3	10,2	11,7	15,9	10,1
Sosial og omsorgstjenester	10,4	10,5	10,9	12,0	8,5
Ingen innv.bakgrunn	10,3	10,5	10,4	12,0	8,4
Vestlige land	9,7	9,9	8,9	13,3	9,3
Ikke-vestlige land	12,9	12,4	14,4	10,9	9,8
Annen virksomhet	6,9	7,6	8,2	8,8	6,4
Ingen innv.bakgrunn	6,7	7,6	8,2	8,8	6,4
Vestlige land	6,6	6,5	6,4	11,0	11,8
Ikke-vestlige land	10,8	9,3	9,0	8,0	4,2

5. Uførepensjoneringsmønstre

I anbudet fra SSB til Oslo kommune ble målsettingen formulert som følger:

Forprosjektet vil undersøke to mulige tilnæringsmåter for å måle uførepensjoneringsmønstre. Den første tar utgangspunkt i antallet ansatte på et referansetidspunkt, som går over i uførepensjon målt en gitt periode senere (evalueringstidspunkt). Tallene vil fordeles etter innvandringsbakgrunn. Siden et av vilkårene for å motta uførepensjon er at personen har gjennomgått hensiktsmessig behandling og attføring, er det viktig at perioden fra referansetidspunktet til evalueringstidspunktet er av en viss varighet.

Det vil også bli laget årlige overgangsrunder fra sysselsetting (ansettelse) til attføring, rehabilitering og uførepensjon. Bakgrunnen er at antallet som går over på uføret et gitt år, vil være lavt for enkeltkommuner. Når man i tillegg skal se på undergrupper etter fødeland, vil svingningene fra år til år kunne bli store. Derfor legges det altså opp til å presentere tall for gjennomsnittlige årlige avgangsrater til ulike "mellomformer" tiltak som attføring og rehabilitering i tillegg til uførepensjon. Begge tilnæringsmåtene vil baseres på arbeid vi har gjort for Sosialdepartementet, i forbindelse med en foreløpig evalueringen av intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv.

Med dette som utgangspunkt er det utarbeidet to sett med tabeller. Det første tar for seg ansattes tilknytning til uførepensjon. Siden personer både kan være i arbeid og motta uførepensjon viser tabellene hvor mange som kombinerer jobb og uførepensjon 4. kvartal 2000, samt hvor mange som er registrert på ordningen tre år senere.

Et vilkår for å få uførepensjon er som nevnt at stønadsmottakeren har gjennomgått hensiktsmessig behandling og attføring. For å belyse de kommuneansattes befatning med det løpet som fører frem til uførepensjon, er sett nummer to utvidet til å inkludere tall for attføring og medisinsk rehabilitering. Det var først tenkt at disse tabellene kun skulle inneholde årlige overgangsrunder fra sysselsetting til en eller flere av

ordningene. Tallene viste imidlertid at en store andel av personene som var registrert som stønadsmottakere, kombinerte dette med arbeid. For å få frem dette aspektet er utformingen av tabellene gjort slik at tilknytningen til attføring, rehabilitering, og uførepensjon både blir målt på referansetidspunktet, 4. kvartal 2002, og et evalueringstidspunkt ett år senere.

Det er utarbeidet tall for kommunalt ansatte i Oslo, Bergen og Stavanger. Som det ble antatt i anbudet er enkelte av undergruppene for små til å trekke holdbare slutninger om uføremønstre. En følge av dette er at tallene for Bergen og Stavanger er slått sammen i tabellene. For å få et sammenligningsgrunnlag er det også laget landstall både for alle lønnstakere og ansatte i kommunal forvaltning. I tillegg til landbakgrunn fordeles personene etter kjønn, alder og næring.

5.1. Tilknytning til uførepensjon

Av alle lønnstakere i landet per 4. kvartal 2000, kombinerer 2,59 prosent uførepensjon og arbeid. Tar vi for oss tilsvarende andel for personer ansatt i kommunal forvaltning er tallet noe høyere. For landet sett under ett er 3,86 prosent av de kommunalt ansatte også registrert på uførepensjon på referansetidspunktet, mens gjennomsnittelig andel for Oslo, Bergen og Stavanger er 3,32 prosent.

Personer uten innvandringsbakgrunn er den gruppen som i størst grad mottar uførepensjon sammen med arbeid. Selv om man tar hensyn til kjønn, alder eller næring er mønsteret det samme, både på landsnivå og for de tre enkeltkommunene. Kvinner er i større grad registrert på ordningen enn menn. De eldste er naturlig nok den av aldersgruppene som er overrepresentert. Det gjelder også ansatte innen næringene helse-, sosial-, og omsorgstjenester. Denne strukturen finner vi igjen uavhengig av landbakgrunn, men nivået er altså lavere for ikke-vestlige innvandrere enn for de resten av lønnstakerne.

Hvis man ser på tilknytningen til uførepensjon for disse lønnstakerne tre år senere, viser tallene tilnærmet det samme forholdet mellom ansatte fordelt etter de tre innvandringsgrupperingene. Selv om andelene har økt

noe mer for ikke vestlige innvandrere, er fortsatt personer uten innvandrerbakgrunn i større grad registrert på ordningen. Dette er for øvrig i samsvar med resultatene i en tidligere undersøkelse SSB har utført, hvor fokus var på innvandrere og trygd (Dahl 2002). Med utgangspunkt i tall for 2000 slås det her fast at andelen som mottar uførepensjon er lavere for førstegenerasjonsinnvandrere enn for befolkningen generelt.

Den eneste undergruppen som avviker noe er personer i alderen 50 - 74 år. Andelen personer på uførepensjon tre år etter referansetidspunktet var i denne aldersgruppen høyere for ikke-vestlige innvandrere enn for resten av befolkningen. Det største avviket finner blant ansatte innenfor kommuneforvaltningen i Oslo.

Boks 5.1.

Tabellene i avsnittene 5.1.1, 5.1.2 og 5.1.3 leses på følgende måte:

Tabell 5.1 . Lønnstakere 4. kvartal 2000 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet.

Ved referansetidspunktet i 4. kvartal 2000 var 2 106 000 personer sysselsatte og registrert som lønnstakere i hele landet. Av disse var 54 445 personer (2,59 prosent) også registrert som mottakere av uførepensjon. Disse kombinerte altså jobb og uførepensjon. Tre år senere var 90 742 personer (4,31 prosent) av lønnstakerne i 4. kvartal 2000 på uførepensjon, enten i kombinasjon med jobb eller kun som stønadsmottakere.

5.1.1. Uførepensjon etter kjønn og landbakgrunn

Tabell 5.1. Lønnstakere 4. kvartal 2000 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	2 106 000	54 445	90 742	2,59	4,31
Ingen innv.bakgrunn	1 980 598	52 692	87 359	2,66	4,41
Vestlige land	53 919	949	1 668	1,76	3,09
Ikke-vestlige land	71 483	804	1 715	1,12	2,40
Menn i alt	1 091 585	20 123	35 456	1,84	3,25
Ingen innv.bakgrunn	1 024 160	19 399	33 913	1,89	3,31
Vestlige land	27 864	326	646	1,17	2,32
Ikke-vestlige land	39 561	398	897	1,01	2,27
Kvinner i alt	1 014 415	34 322	55 286	3,38	5,45
Ingen innv.bakgrunn	956 438	33 293	53 446	3,48	5,59
Vestlige land	26 055	623	1 022	2,39	3,92
Ikke-vestlige land	31 922	406	818	1,27	2,56

Tabell 5.2. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	400 965	15 494	24 740	3,86	6,17
Ingen innv.bakgrunn	379 512	15 014	23 867	3,96	6,29
Vestlige land	8 359	274	431	3,28	5,16
Ikke-vestlige land	13 094	206	442	1,57	3,38
Menn i alt	90 520	2 706	4 437	2,99	4,90
Ingen innv.bakgrunn	84 439	2 600	4 217	3,08	4,99
Vestlige land	1 952	46	78	2,36	4,00
Ikke-vestlige land	4 129	60	142	1,45	3,44
Kvinner i alt	310 445	12 788	20 303	4,12	6,54
Ingen innv.bakgrunn	295 073	12 414	19 650	4,21	6,66
Vestlige land	6 407	228	353	3,56	5,51
Ikke-vestlige land	8 965	146	300	1,63	3,35

Tabell 5.3. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Oslo

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	42 492	1 410	2 264	3,32	5,33
Ingen innv.bakgrunn	36 091	1 284	2 038	3,56	5,65
Vestlige land	1 680	52	79	3,10	4,70
Ikke-vestlige land	4 721	74	147	1,57	3,11
Menn i alt	10 968	219	412	2,00	3,76
Ingen innv.bakgrunn	8 922	196	350	2,20	3,92
Vestlige land	393	7	14	1,78	3,56
Ikke-vestlige land	1 653	16	48	0,97	2,90
Kvinner i alt	31 524	1 191	1 852	3,78	5,87
Ingen innv.bakgrunn	27 169	1 088	1 688	4,00	6,21
Vestlige land	1 287	45	65	3,50	5,05
Ikke-vestlige land	3 068	58	99	1,89	3,23

Tabell 5.4 Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Bergen og Stavanger

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	28 191	936	1 607	3,32	5,70
Ingen innv.bakgrunn	26 505	901	1 537	3,40	5,80
Vestlige land	508	18	29	3,54	5,71
Ikke-vestlige land	1 178	17	41	1,44	3,48
Menn i alt	6 510	134	272	2,06	4,18
Ingen innv.bakgrunn	6 047	133	256	2,20	4,23
Vestlige land	118	0	6	0,00	5,08
Ikke-vestlige land	345	1	10	0,29	2,90
Kvinner i alt	21 681	802	1 335	3,70	6,16
Ingen innv.bakgrunn	20 458	768	1 281	3,75	6,26
Vestlige land	390	18	23	4,62	5,90
Ikke-vestlige land	833	16	31	1,92	3,72

5.1.2. Uførepensjon etter alder og landbakgrunn

Tabell 5.5. Lønnstakere 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	2 106 000	54 445	90 742	2,59	4,31
Ingen innv.bakgrunn	1 980 598	52 692	87 359	2,66	4,41
Vestlige land	53 919	949	1 668	1,76	3,09
Ikke-vestlige land	71 483	804	1 715	1,12	2,40
16 - 29 år	556 237	1 440	2 238	0,26	0,40
Ingen innv.bakgrunn	520 819	1 417	2 190	0,27	0,42
Vestlige land	11 378	5	8	0,04	0,07
Ikke-vestlige land	24 040	18	40	0,07	0,17
30 - 49 år	1 023 438	17 547	27 638	1,71	2,70
Ingen innv.bakgrunn	955 167	17 009	26 491	1,78	2,77
Vestlige land	27 858	178	322	0,64	1,16
Ikke-vestlige land	40 413	360	825	0,89	2,04
50-74 år	526 325	35 458	60 866	6,74	11,56
Ingen innv.bakgrunn	504 612	34 266	58 678	6,79	11,63
Vestlige land	14 683	766	1 338	5,22	9,11
Ikke-vestlige land	7 030	426	850	6,06	12,09

Tabell 5.6. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	400 965	15 494	24 740	3,86	6,17
Ingen innv.bakgrunn	379 512	15 014	23 867	3,96	6,29
Vestlige land	8 359	274	431	3,28	5,16
Ikke-vestlige land	13 094	206	442	1,57	3,38
16 - 29 år	78 323	207	353	0,26	0,45
Ingen innv.bakgrunn	74 212	204	347	0,27	0,47
Vestlige land	1 267	1	3	0,08	0,24
Ikke-vestlige land	2 844	2	3	0,07	0,11
30 - 49 år	201 144	4 902	7 574	2,44	3,77
Ingen innv.bakgrunn	188 135	4 747	7 252	2,52	3,85
Vestlige land	4 267	53	88	1,24	2,06
Ikke-vestlige land	8 742	102	234	1,17	2,68
50-74 år	121 498	10 385	16 813	8,55	13,84
Ingen innv.bakgrunn	117 165	10 063	16 268	8,59	13,88
Vestlige land	2 825	220	340	7,79	12,04
Ikke-vestlige land	1 508	102	205	6,76	13,59

Tabell 5.7. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Oslo

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	42 492	1 410	2 264	3,32	5,33
Ingen innv.bakgrunn	36 091	1 284	2 038	3,56	5,65
Vestlige land	1 680	52	79	3,10	4,70
Ikke-vestlige land	4 721	74	147	1,57	3,11
16 - 29 år	11 231	22	34	0,20	0,30
Ingen innv.bakgrunn	9 617	21	32	0,22	0,33
Vestlige land	417	0	0	0,00	0,00
Ikke-vestlige land	1 197	1	2	0,08	0,17
30 - 49 år	20 393	487	751	2,39	3,68
Ingen innv.bakgrunn	16 532	436	662	2,64	4,00
Vestlige land	777	13	17	1,67	2,19
Ikke-vestlige land	3 084	38	72	1,23	2,33
50-74 år	10 868	901	1 479	8,29	13,61
Ingen innv.bakgrunn	9 942	827	1 344	8,32	13,52
Vestlige land	486	39	62	8,02	12,76
Ikke-vestlige land	42 492	35	73	7,95	16,59

Tabell 5.8. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Bergen og Stavanger

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	28 191	936	1 607	3,32	5,70
Ingen innv.bakgrunn	26 505	901	1 537	3,40	5,80
Vestlige land	508	18	29	3,54	5,71
Ikke-vestlige land	1 178	17	41	1,44	3,48
16 - 29 år	6 575	7	12	0,11	0,18
Ingen innv.bakgrunn	6 239	7	12	0,11	0,19
Vestlige land	83	0	0	0,00	0,00
Ikke-vestlige land	253	0	0	0,00	0,00
30 - 49 år	13 720	284	483	2,07	3,52
Ingen innv.bakgrunn	12 684	271	456	2,14	3,60
Vestlige land	264	2	3	0,76	1,14
Ikke-vestlige land	772	11	24	1,42	3,11
50-74 år	7 896	645	1 112	8,17	14,08
Ingen innv.bakgrunn	7 582	623	1 069	8,22	14,10
Vestlige land	161	16	26	9,94	16,15
Ikke-vestlige land	153	6	17	3,92	11,11

5.1.3. Uførepensjon etter næring og landbakgrunn**Tabell 5.9. Lønnstakere 4. kvartal 2000 etter næring landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet**

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	2 106 000	54 445	90 742	2,59	4,31
Ingen innv.bakgrunn	1 980 598	52 692	87 359	2,66	4,41
Vestlige land	53 919	949	1 668	1,76	3,09
Ikke-vestlige land	71 483	804	1 715	1,12	2,40
Offentlig administrasjon	169 824	3 951	6 721	2,33	3,96
Ingen innv.bakgrunn	163 784	3 814	6 473	2,33	3,95
Vestlige land	2 314	62	107	2,68	4,62
Ikke-vestlige land	3 726	75	141	2,01	3,78
Undervisning	172 640	4 829	8 491	2,80	4,92
Ingen innv.bakgrunn	162 920	4 665	8 159	2,86	5,01
Vestlige land	5 160	103	185	2,00	3,59
Ikke-vestlige land	4 560	61	147	1,34	3,22
Helsetjenester	208 535	7 832	12 316	3,76	5,91
Ingen innv.bakgrunn	193 539	7 579	11 863	3,92	6,13
Vestlige land	7 650	172	286	2,25	3,74
Ikke-vestlige land	7 346	81	167	1,10	2,27
Sosial og omsorgstjenester	161 927	9 024	12 678	5,57	7,83
Ingen innv.bakgrunn	152 450	8 774	12 251	5,76	8,04
Vestlige land	3 864	120	179	3,11	4,63
Ikke-vestlige land	5 613	130	248	2,32	4,42
Annen virksomhet	1 393 074	28 809	50 536	2,07	3,63
Ingen innv.bakgrunn	1 307 905	27 860	48 613	2,13	3,72
Vestlige land	34 931	492	911	1,41	2,61
Ikke-vestlige land	50 238	457	1 012	0,91	2,01

Tabell 5.10. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	400 965	15 494	24 740	3,86	6,17
Ingen innv.bakgrunn	379 512	15 014	23 867	3,96	6,29
Vestlige land	8 359	274	431	3,28	5,16
Ikke-vestlige land	13 094	206	442	1,57	3,38
Offentlig administrasjon	64 099	2 210	3 585	3,45	5,59
Ingen innv.bakgrunn	60 667	2 121	3 424	3,50	5,64
Vestlige land	1 108	39	65	3,52	5,87
Ikke-vestlige land	2 324	50	96	2,15	4,13
Undervisning	101 626	3 107	5 441	3,06	5,35
Ingen innv.bakgrunn	96 952	2 997	5 230	3,09	5,39
Vestlige land	1 900	64	98	3,37	5,16
Ikke-vestlige land	2 774	46	113	1,66	4,07
Helsetjenester	94 149	4 443	6 681	4,72	7,10
Ingen innv.bakgrunn	88 071	4 322	6 471	4,91	7,35
Vestlige land	2 370	80	123	3,38	5,19
Ikke-vestlige land	3 708	41	87	1,11	2,35
Sosial og omsorgstjenester	113 143	4 695	7 169	4,15	6,34
Ingen innv.bakgrunn	107 143	4 558	6 935	4,25	6,47
Vestlige land	2 434	75	118	3,08	4,85
Ikke-vestlige land	3 566	62	116	1,74	3,25
Annen virksomhet	27 948	1 039	1 864	3,72	6,67
Ingen innv.bakgrunn	26 679	1 016	1 807	3,81	6,77
Vestlige land	547	16	27	2,93	4,94
Ikke-vestlige land	722	7	30	0,97	4,16

Tabell 5.11. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Oslo

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	42 492	1 410	2 264	3,32	5,33
Ingen innv.bakgrunn	36 091	1 284	2 038	3,56	5,65
Vestlige land	1 680	52	79	3,10	4,70
Ikke-vestlige land	4 721	74	147	1,57	3,11
Offentlig administrasjon	9 056	317	460	3,50	5,08
Ingen innv.bakgrunn	7 847	283	406	3,61	5,17
Vestlige land	310	13	18	4,19	5,81
Ikke-vestlige land	899	21	36	2,34	4,00
Undervisning	10 756	317	546	2,95	5,08
Ingen innv.bakgrunn	9 576	282	488	2,94	5,10
Vestlige land	351	19	27	5,41	7,69
Ikke-vestlige land	829	16	31	1,93	3,74
Helsetjenester	8 093	309	485	3,82	5,99
Ingen innv.bakgrunn	6 213	282	434	4,54	6,99
Vestlige land	407	10	19	2,46	4,67
Ikke-vestlige land	1 473	17	32	1,15	2,17
Sosial og omsorgstjenester	12 125	391	617	3,22	5,09
Ingen innv.bakgrunn	10 244	362	564	3,53	5,51
Vestlige land	548	10	13	1,82	2,37
Ikke-vestlige land	1 333	19	40	1,43	3,00
Annen virksomhet	2 462	76	156	3,09	6,34
Ingen innv.bakgrunn	2 211	75	146	3,39	6,60
Vestlige land	64	0	2	0,00	3,13
Ikke-vestlige land	187	1	8	0,53	4,28

5.2. Tilknytning til attføring, rehabilitering og uførepensjon

I dette avsnittet gis det tall for lønnstakere per 4. kvartal 2002, deres tilknytning til attføring, rehabilitering og uførepensjon på samme tidspunkt, og hvor mange som er registrert på en av de tre ordningene ett år senere. Forrige avsnitt viste at ikke-vestlige innvandrere i mindre grad var registrert som mottakere av uførepensjon enn de uten innvandrerbakgrunn. Denne strukturen fant vi både for lønnstakere i landet som helhet, og for de tre enkelt kommunene. Når nå tilknytningen til medisinsk rehabilitering og attføring også inkluderes, blir bildet ikke fullt så entydig.

Landstallene viser at andelen personer som kombinerer et ansettelsesforhold og en av de tre ordningene utgjør 4,42 prosent på referansetidspunktet. Andelen er høyest for personer uten innvandrerbakgrunn. Ett år senere er forskjellene noe utjevnet, selv om andelen personer på de tre ordningene fortsatt er størst blant de uten innvandrerbakgrunn. Dette er også tilfelle for de kommunalt ansatte i Oslo, Bergen og Stavanger. Enkelte undergrupper avviker imidlertid noe fra dette mønsteret.

Den høyeste andelen på attføring, rehabilitering eller uførepensjon finner vi hos kvinner uten innvandrerbakgrunn. Dette er tilfelle både på referansetidspunktet og ett år senere. Tallene for menn angir derimot at innvandrere fra ikke-vestlige land i større grad kombinerer ett av de tre tiltakene med jobb, sammenlignet med menn uten innvandrerbakgrunn, og at de også har en høyere andel registrert på en av de tre ordningene målt ett år senere. Denne strukturen er den samme blant kommunalt ansatte i Oslo, Bergen og Stavanger. Det bør her igjen understrekes at antall personer i enkelte av undergruppene er så lite at enkelte andeler bør benyttes med forsiktighet.

Personer i den eldste aldersgruppen har størst tilknytning til en eller flere av ordningene. Det kan virke som om andelen innvandrere på attføring, rehabili-

tering og uførepensjon er lavest for de yngste aldersgruppene, men at denne øker mer med alder enn det som er tilfelle for personer uten innvandrerbakgrunn. Igjen er mønsteret vi finner på landsbasis det samme i de tre enkeltkommunene.

Tallene fordelt på næring bekrefter til stor del bildet av at personer uten innvandringsbakgrunn i større grad kombinerer de tre ordningene og jobb enn hva som er tilfelle for innvandrere. Det er imidlertid enkelte næringer som skiller seg ut. Innen Sosial og omsorgstjenester er det store forskjeller mellom landstallene som omfatter alle lønnstakere, og landstallene som kun inneholder ansatte i kommunal forvaltning. Hovedårsaken er at vernede bedrifter plasseres i denne næringen. Dette er virksomheter med en stor andel ansatte som er deltakere på arbeidstrening eller er i varig vernet arbeid. Disse mottar individstønning fra Aetat, dagpenger eller andre ytelser fra folketrygden, samtidig som de også blir definert som sysselsatte i SSBs statistikk.

Boks 5.2.

Tabellene i avsnittene 5.2.1, 5.2.2 og 5.2.3 leses på følgende måte:

Tabell 5.13. Lønnstakere 4. kvartal 2002 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet.

Ved referansetidspunktet i 4. kvartal 2002 var det i hele landet registrert 2 115 000 personer som lønnstakere. Av disse kombinerte 93 561 (4,42 prosent) personer jobb og enten attføring, rehabilitering og/eller uførepensjon. Ett år senere var 120 816 av den samme populasjonen (5,71 prosent) registrert på en av de tre ordningene, enten i kombinasjon med jobb eller kun som stønadsmottakere.

Tabell 5.12. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2000 etter alder, landbakgrunn og om de mottar uførepensjon november 2000 og november 2003. Bergen og Stavanger

	Lønnstakere 4. kvartal 2000	Av dette:			
		Uførepensjon		Andelen uføre	
		4. kvartal 2000	4. kvartal 2003	4. kvartal 2000	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	28 191	936	1 607	3,32	5,70
Ingen innv.bakgrunn	26 505	901	1 537	3,40	5,80
Vestlige land	508	18	29	3,54	5,71
Ikke-vestlige land	1 178	17	41	1,44	3,48
Offentlig administrasjon	3 941	108	207	2,74	5,25
Ingen innv.bakgrunn	3 706	104	192	2,81	5,18
Vestlige land	56	2	7	3,57	12,50
Ikke-vestlige land	179	2	8	1,12	4,47
Undervisning	6 595	192	338	2,91	5,13
Ingen innv.bakgrunn	6 212	183	321	2,95	5,17
Vestlige land	117	5	7	4,27	5,98
Ikke-vestlige land	266	4	10	1,50	3,76
Helsetjenester	7 487	287	492	3,83	6,57
Ingen innv.bakgrunn	6 962	276	473	3,96	6,79
Vestlige land	157	7	8	4,46	5,10
Ikke-vestlige land	368	4	11	1,09	2,99
Sosial og omsorgstjenester	7 709	291	436	3,77	5,66
Ingen innv.bakgrunn	7 284	282	420	3,87	5,77
Vestlige land	124	2	4	1,61	3,23
Ikke-vestlige land	301	7	12	2,33	3,99
Annen virksomhet	2 459	58	134	2,36	5,45
Ingen innv.bakgrunn	2 341	56	131	2,39	5,60
Vestlige land	54	2	3	3,70	5,56
Ikke-vestlige land	64	0	0	0,00	0,00

5.2.1. Attføring, rehabilitering og uføre-pensjon etter kjønn og landbakgrunn

Tabell 5.13. Lønnstakere 4. kvartal 2002 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	2 115 000	93 561	120 816	4,42	5,71
Ingen innv.bakgrunn	1 977 947	88 752	114 046	4,49	5,77
Vestlige land	54 278	1 679	2 257	3,09	4,16
Ikke-vestlige land	82 775	3 130	4 513	3,78	5,45
Menn i alt	1 087 403	37 140	48 888	3,42	4,50
Ingen innv.bakgrunn	1 014 734	34 723	45 477	3,42	4,48
Vestlige land	28 412	667	947	2,35	3,33
Ikke-vestlige land	44 257	1 750	2 464	3,95	5,57
Kvinner i alt	1 027 597	56 421	71 928	5,49	7,00
Ingen innv.bakgrunn	963 213	54 029	68 569	5,61	7,12
Vestlige land	25 866	1 012	1 310	3,91	5,06
Ikke-vestlige land	38 518	1 380	2 049	3,58	5,32

Tabell 5.14. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	404 740	24 963	30 781	6,17	7,61
Ingen innv.bakgrunn	380 801	23 933	29 346	6,28	7,71
Vestlige land	8 412	425	528	5,05	6,28
Ikke-vestlige land	15 527	605	907	3,90	5,84
Menn i alt	89 836	4 518	5 399	5,03	6,01
Ingen innv.bakgrunn	83 269	4 222	5 011	5,07	6,02
Vestlige land	1 982	81	100	4,09	5,05
Ikke-vestlige land	4 585	215	288	4,69	6,28
Kvinner i alt	314 904	20 445	25 382	6,49	8,06
Ingen innv.bakgrunn	297 532	19 711	24 335	6,62	8,18
Vestlige land	6 430	344	428	5,35	6,66
Ikke-vestlige land	10 942	390	619	3,56	5,66

Tabell 5.15. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Oslo

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	39 998	1 958	2 534	4,90	6,34
Ingen innv.bakgrunn	33 350	1 721	2 184	5,16	6,55
Vestlige land	1 467	66	77	4,50	5,25
Ikke-vestlige land	5 181	171	273	3,30	5,27
Menn i alt	10 552	361	492	3,42	4,66
Ingen innv.bakgrunn	8 467	277	380	3,27	4,49
Vestlige land	368	13	15	3,53	4,08
Ikke-vestlige land	1 717	71	97	4,14	5,65
Kvinner i alt	29 446	1 597	2 042	5,42	6,93
Ingen innv.bakgrunn	24 883	1 444	1 804	5,80	7,25
Vestlige land	1 099	53	62	4,82	5,64
Ikke-vestlige land	3 464	100	176	2,89	5,08

Tabell 5.16. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter kjønn, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Bergen og Stavanger

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	26 378	1 329	1 683	5,04	6,38
Ingen innv.bakgrunn	24 574	1 258	1 584	5,12	6,45
Vestlige land	496	21	24	4,23	4,84
Ikke-vestlige land	1 308	50	75	3,82	5,73
Menn i alt	5 955	235	304	3,95	5,10
Ingen innv.bakgrunn	5 472	215	280	3,93	5,12
Vestlige land	125	2	4	1,60	3,20
Ikke-vestlige land	358	18	20	5,03	5,59
Kvinner i alt	20 423	1 094	1 379	5,36	6,75
Ingen innv.bakgrunn	19 102	1 043	1 304	5,46	6,83
Vestlige land	371	19	20	5,12	5,39
Ikke-vestlige land	950	32	55	3,37	5,79

5.2.2. Attføring, rehabilitering og uførepensjon etter alder og landbakgrunn

Tabell 5.17. Lønnstakere 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	2 115 000	93 561	120 816	4,42	5,71
Ingen innv.bakgrunn	1 977 947	88 752	114 046	4,49	5,77
Vestlige land	54 278	1 679	2 257	3,09	4,16
Ikke-vestlige land	82 775	3 130	4 513	3,78	5,45
16 - 29 år	531 021	6 694	10 861	1,26	2,05
Ingen innv.bakgrunn	492 532	6 321	10 200	1,28	2,07
Vestlige land	10 287	50	114	0,49	1,11
Ikke-vestlige land	28 202	323	547	1,15	1,94
30 - 49 år	1 027 250	37 406	49 579	3,64	4,83
Ingen innv.bakgrunn	952 619	34 970	45 942	3,67	4,82
Vestlige land	28 685	532	817	1,85	2,85
Ikke-vestlige land	45 946	1 904	2 820	4,14	6,14
50 år - 74 år	556 729	49 461	60 376	8,88	10,84
Ingen innv.bakgrunn	532 796	47 461	57 904	8,91	10,87
Vestlige land	15 306	1 097	1 326	7,17	8,66
Ikke-vestlige land	8 627	903	1 146	10,47	13,28

Tabell 5.18. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	404 740	24 963	30 781	6,17	7,61
Ingen innv.bakgrunn	380 801	23 933	29 346	6,28	7,71
Vestlige land	8 412	425	528	5,05	6,28
Ikke-vestlige land	15 527	605	907	3,90	5,84
16 - 29 år	72 527	975	1 489	1,34	2,05
Ingen innv.bakgrunn	67 925	925	1 417	1,36	2,09
Vestlige land	1 121	8	19	0,71	1,69
Ikke-vestlige land	3 481	42	53	1,21	1,52
30 - 49 år	200 659	9 868	12 401	4,92	6,18
Ingen innv.bakgrunn	186 305	9 373	11 636	5,03	6,25
Vestlige land	4 273	111	158	2,60	3,70
Ikke-vestlige land	10 081	384	607	3,81	6,02
50 år - 74 år	131 554	14 120	16 891	10,73	12,84
Ingen innv.bakgrunn	126 571	13 635	16 293	10,77	12,87
Vestlige land	3 018	306	351	10,14	11,63
Ikke-vestlige land	1 965	179	247	9,11	12,57

Tabell 5.19. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Oslo

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	39 998	1 958	2 534	4,90	6,34
Ingen innv.bakgrunn	33 350	1 721	2 184	5,16	6,55
Vestlige land	1 467	66	77	4,50	5,25
Ikke-vestlige land	5 181	171	273	3,30	5,27
16 - 29 år	9 209	80	138	0,87	1,50
Ingen innv.bakgrunn	7 666	68	118	0,89	1,54
Vestlige land	283	3	5	1,06	1,77
Ikke-vestlige land	1 260	9	15	0,71	1,19
30 - 49 år	19 360	808	1 077	4,17	5,56
Ingen innv.bakgrunn	15 281	687	874	4,50	5,72
Vestlige land	724	14	20	1,93	2,76
Ikke-vestlige land	3 355	107	183	3,19	5,45
50 år - 74 år	11 429	1 070	1 319	9,36	11,54
Ingen innv.bakgrunn	10 403	966	1 192	9,29	11,46
Vestlige land	460	49	52	10,65	11,30
Ikke-vestlige land	566	55	2 534	9,72	13,25

Tabell 5.20. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Bergen og Stavanger

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	26 378	1 329	1 683	5,04	6,38
Ingen innv.bakgrunn	24 574	1 258	1 584	5,12	6,45
Vestlige land	496	21	24	4,23	4,84
Ikke-vestlige land	1 308	50	75	3,82	5,73
16 - 29 år	5 615	66	96	1,18	1,71
Ingen innv.bakgrunn	5 218	59	92	1,13	1,76
Vestlige land	87	0	1	0,00	1,15
Ikke-vestlige land	310	7	3	2,26	0,97
30 - 49 år	12 808	514	642	4,01	5,01
Ingen innv.bakgrunn	11 739	479	588	4,08	5,01
Vestlige land	254	6	5	2,36	1,97
Ikke-vestlige land	815	29	49	3,56	6,01
50 år - 74 år	7 955	749	945	9,42	11,88
Ingen innv.bakgrunn	7 617	720	904	9,45	11,87
Vestlige land	155	15	18	9,68	11,61
Ikke-vestlige land	183	14	23	7,65	12,57

5.2.3. Attføring, rehabilitering og uførepensjon etter næring og landbakgrunn

Tabell 5.21. Lønnstakere 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	2 115 000	93 561	120 816	4,42	5,71
Ingen innv.bakgrunn	1 977 947	88 752	114 046	4,49	5,77
Vestlige land	54 278	1 679	2 257	3,09	4,16
Ikke-vestlige land	82 775	3 130	4 513	3,78	5,45
Offentlig administrasjon	161 587	6 400	7 745	3,96	4,79
Ingen innv.bakgrunn	154 943	6 105	7 358	3,94	4,75
Vestlige land	2 250	97	125	4,31	5,56
Ikke-vestlige land	4 394	198	262	4,51	5,96
Undervisning	175 286	7 760	9 598	4,43	5,48
Ingen innv.bakgrunn	165 175	7 423	9 172	4,49	5,55
Vestlige land	5 170	175	201	3,38	3,89
Ikke-vestlige land	4 941	162	225	3,28	4,55
Helsetjenester	221 261	12 516	15 459	5,66	6,99
Ingen innv.bakgrunn	204 060	11 947	14 718	5,85	7,21
Vestlige land	7 866	284	336	3,61	4,27
Ikke-vestlige land	9 335	285	405	3,05	4,34
Sosial og omsorgstjenester	168 565	17 102	18 944	10,15	11,24
Ingen innv.bakgrunn	157 880	15 933	17 777	10,09	11,26
Vestlige land	3 910	261	299	6,68	7,65
Ikke-vestlige land	6 775	908	868	13,40	12,81
Annen virksomhet	1 388 301	49 783	69 070	3,59	4,98
Ingen innv.bakgrunn	1 295 889	47 344	65 021	3,65	5,02
Vestlige land	35 082	862	1 296	2,46	3,69
Ikke-vestlige land	57 330	1 577	2 753	2,75	4,80

Tabell 5.22. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Hele landet

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	404 740	24 963	30 781	6,17	7,61
Ingen innv.bakgrunn	380 801	23 933	29 346	6,28	7,71
Vestlige land	8 412	425	528	5,05	6,28
Ikke-vestlige land	15 527	605	907	3,90	5,84
Offentlig administrasjon	61 525	3 535	4 302	5,75	6,99
Ingen innv.bakgrunn	57 781	3 349	4 041	5,80	6,99
Vestlige land	1 015	55	72	5,42	7,09
Ikke-vestlige land	2 729	131	189	4,80	6,93
Undervisning	102 426	4 914	6 132	4,80	5,99
Ingen innv.bakgrunn	97 583	4 718	5 858	4,83	6,00
Vestlige land	1 876	90	110	4,80	5,86
Ikke-vestlige land	2 967	106	164	3,57	5,53
Helsetjenester	98 163	7 378	9 021	7,52	9,19
Ingen innv.bakgrunn	90 850	7 085	8 619	7,80	9,49
Vestlige land	2 490	133	164	5,34	6,59
Ikke-vestlige land	4 823	160	238	3,32	4,93
Sosial og omsorgstjenester	116 168	7 587	9 433	6,53	8,12
Ingen innv.bakgrunn	109 415	7 284	9 000	6,66	8,23
Vestlige land	2 477	125	154	5,05	6,22
Ikke-vestlige land	4 276	178	279	4,16	6,52
Annen virksomhet	26 458	1 549	1 893	5,85	7,15
Ingen innv.bakgrunn	25 172	1 497	1 828	5,95	7,26
Vestlige land	554	22	28	3,97	5,05
Ikke-vestlige land	732	30	37	4,10	5,05

Tabell 5.23. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Oslo

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	39 998	1 958	2 534	4,90	6,34
Ingen innv.bakgrunn	33 350	1 721	2 184	5,16	6,55
Vestlige land	1 467	66	77	4,50	5,25
Ikke-vestlige land	5 181	171	273	3,30	5,27
Offentlig administrasjon	7 928	515	565	6,50	7,13
Ingen innv.bakgrunn	6 800	438	486	6,44	7,15
Vestlige land	265	17	17	6,42	6,42
Ikke-vestlige land	863	60	62	6,95	7,18
Undervisning	10 443	455	588	4,36	5,63
Ingen innv.bakgrunn	9 205	405	519	4,40	5,64
Vestlige land	317	22	24	6,94	7,57
Ikke-vestlige land	921	28	45	3,04	4,89
Helsetjenester	7 401	376	518	5,08	7,00
Ingen innv.bakgrunn	5 416	325	425	6,00	7,85
Vestlige land	327	15	18	4,59	5,50
Ikke-vestlige land	1 658	36	75	2,17	4,52
Sosial og omsorgstjenester	11 966	516	739	4,31	6,18
Ingen innv.bakgrunn	9 923	462	639	4,66	6,44
Vestlige land	492	11	16	2,24	3,25
Ikke-vestlige land	1 551	43	84	2,77	5,42
Annen virksomhet	2 260	96	124	4,25	5,49
Ingen innv.bakgrunn	2 006	91	115	4,54	5,73
Vestlige land	66	1	2	1,52	3,03
Ikke-vestlige land	188	4	7	2,13	3,72

Tabell 5.24. Lønnstakere innenfor kommunal forvaltning 4. kvartal 2002 etter næring, landbakgrunn og om de mottar attføring, rehabilitering eller uførepensjon november 2002 og november 2003. Bergen og Stavanger

	Lønnstakere 4. kvartal 2002	Av dette:			
		Att./rehab./ufør		Andel	
		4. kvartal 2002	4. kvartal 2003	4. kvartal 2002	4. kvartal 2003
Lønnstakere i alt	26 378	1 329	1 683	5,04	6,38
Ingen innv.bakgrunn	24 574	1 258	1 584	5,12	6,45
Vestlige land	496	21	24	4,23	4,84
Ikke-vestlige land	1 308	50	75	3,82	5,73
Offentlig administrasjon	3 312	150	210	4,53	6,34
Ingen innv.bakgrunn	3 089	143	194	4,63	6,28
Vestlige land	39	1	2	2,56	5,13
Ikke-vestlige land	184	6	14	3,26	7,61
Undervisning	6 380	265	318	4,15	4,98
Ingen innv.bakgrunn	5 996	250	295	4,17	4,92
Vestlige land	112	4	5	3,57	4,46
Ikke-vestlige land	272	11	18	4,04	6,62
Helsetjenester	7 442	397	519	5,33	6,97
Ingen innv.bakgrunn	6 817	382	495	5,60	7,26
Vestlige land	182	6	7	3,30	3,85
Ikke-vestlige land	443	9	17	2,03	3,84
Sosial og omsorgstjenester	7 093	424	501	5,98	7,06
Ingen innv.bakgrunn	6 635	394	469	5,94	7,07
Vestlige land	117	7	7	5,98	5,98
Ikke-vestlige land	341	23	25	6,74	7,33
Annen virksomhet	2 151	93	135	4,32	6,28
Ingen innv.bakgrunn	2 037	89	131	4,37	6,43
Vestlige land	46	3	3	6,52	6,52
Ikke-vestlige land	68	1	1	1,47	1,47

Referanser

Dahl, Grete (2002): Innvandrere og trygd, Notat 2002/55, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg A

Avtalte dagsverk

Tabell A1. Avtalte dagsverk for arbeidstakere 16-69 år, etter kjønn og landbakgrunn. 2003

	Lønnstakere i alt Hele landet	Kommunal forvaltning Hele landet	Kommunal forvaltning Oslo	Kommunal forvaltning Bergen	Kommunal forvaltning Stavanger
Lønnstakere i alt	390 434 527	70 373 938	7 658 545	3 280 426	1 640 468
Ingen innv.bakgrunn	363 483 601	65 735 241	6 263 227	3 063 697	1 493 507
Vestlige land	11 992 027	1 761 619	337 368	68 276	47 619
Ikke-vestlige land	14 958 898	2 877 078	1 057 950	148 453	99 342
Menn i alt	216 834 967	17 748 079	2 175 461	827 462	414 994
Ingen innv.bakgrunn	201 800 241	16 359 509	1 704 695	758 635	375 613
Vestlige land	6 631 873	461 422	90 756	22 063	12 860
Ikke-vestlige land	8 402 854	927 148	380 011	46 764	26 521
Kvinner i alt	173 599 560	52 625 859	5 483 084	2 452 965	1 225 473
Ingen innv.bakgrunn	161 683 361	49 375 732	4 558 532	2 305 063	1 117 894
Vestlige land	5 360 155	1 300 197	246 612	46 213	34 759
Ikke-vestlige land	6 556 044	1 949 930	677 939	101 689	72 820

Tabell A2. Avtalte dagsverk for arbeidstakere 16-69 år, etter alder og landbakgrunn. 2003

	Lønnstakere i alt Hele landet	Kommunal forvaltning Hele landet	Kommunal forvaltning Oslo	Kommunal forvaltning Bergen	Kommunal forvaltning Stavanger
Lønnstakere i alt	390 434 527	70 373 938	7 658 545	3 280 426	1 640 468
Ingen innv.bakgrunn	363 483 601	65 735 241	6 263 227	3 063 697	1 493 507
Vestlige land	11 992 027	1 761 619	337 368	68 276	47 619
Ikke-vestlige land	14 958 898	2 877 078	1 057 950	148 453	99 342
16 - 29 år	76 676 401	10 314 833	1 539 070	561 661	335 966
Ingen innv.bakgrunn	70 482 297	9 535 672	1 234 521	527 098	306 580
Vestlige land	2 003 405	222 153	64 108	11 847	8 670
Ikke-vestlige land	4 190 698	557 008	240 441	22 716	20 715
30 - 49 år	205 633 383	36 248 541	3 862 897	1 670 632	836 818
Ingen innv.bakgrunn	189 972 847	33 389 170	2 994 714	1 535 928	744 364
Vestlige land	6 690 669	931 404	171 917	35 442	27 198
Ikke-vestlige land	8 969 868	1 927 967	696 266	99 263	65 255
50 år - 74 år	108 124 743	23 810 564	2 256 578	1 048 134	467 684
Ingen innv.bakgrunn	103 028 457	22 810 400	2 033 991	1 000 672	442 563
Vestlige land	3 297 954	608 061	101 343	20 988	11 750
Ikke-vestlige land	1 798 332	392 103	121 244	26 474	13 371

Tabell A3. Avtalte dagsverk for arbeidstakere 16-69 år, etter næring og landbakgrunn. 2003

	Lønnstakere i alt Hele landet	Kommunal forvaltning Hele landet	Kommunal forvaltning Oslo	Kommunal forvaltning Bergen	Kommunal forvaltning Stavanger
Lønnstakere i alt	390 434 527	70 373 938	7 658 545	3 280 426	1 640 468
Ingen innv.bakgrunn	363 483 601	65 735 241	6 263 227	3 063 697	1 493 507
Vestlige land	11 992 027	1 761 619	337 368	68 276	47 619
Ikke-vestlige land	14 958 898	2 877 078	1 057 950	148 453	99 342
Offentlig administrasjon	30 139 729	11 338 996	1 249 144	396 264	264 536
Ingen innv.bakgrunn	28 861 302	10 629 412	1 066 247	377 641	231 506
Vestlige land	521 381	219 063	47 734	6 200	5 516
Ikke-vestlige land	757 046	490 520	135 163	12 423	27 514
Undervisning	34 452 210	19 840 681	2 132 036	901 625	423 895
Ingen innv.bakgrunn	32 286 861	18 826 246	1 863 240	843 659	400 243
Vestlige land	1 187 929	439 625	82 697	18 822	9 918
Ikke-vestlige land	977 419	574 810	186 099	39 145	13 733
Helsetjenester	37 546 190	14 171 163	1 404 729	752 966	489 551
Ingen innv.bakgrunn	34 144 845	12 884 136	975 720	686 369	436 705
Vestlige land	1 620 000	453 987	71 316	19 225	20 417
Ikke-vestlige land	1 781 346	833 040	357 693	47 371	32 429
Sosial og omsorgstjenester	29 249 269	19 789 212	2 372 266	952 002	294 166
Ingen innv.bakgrunn	27 112 628	18 438 324	1 918 044	893 205	266 221
Vestlige land	836 268	527 964	118 317	17 179	8 317
Ikke-vestlige land	1 300 373	822 924	335 905	41 618	19 628
Annen virksomhet	259 047 128	5 233 886	500 369	277 569	168 321
Ingen innv.bakgrunn	241 077 965	4 957 123	439 977	262 824	158 832
Vestlige land	7 826 449	120 979	17 304	6 850	3 451
Ikke-vestlige land	10 142 714	155 784	43 089	7 895	6 037

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Notater

2001/22: Beskrivelse av nyankomne flyktningers vei inn i det norske samfunnet

2002/55: Innvandrere og trygd.

2003/63: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2001.

2004/65: Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del I Demografi

2004/66: Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del II Levekår

Rapporter (RAPP)

2004/14: Fakta om ti innvandregrupper i Norge.

Statistiske analyser (SA)

1997/20: Innvandrere i Norge. Hvem er de?

2002/50: Innvandring og innvandrere 2002

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2004/4 A. Gillund: Prisindeks for kontor- og forretningsseidommer. 2004. 31s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6566-5
- 2004/5 A. Finstad, K. Flugsrud, G. Haakonsen og K. Aaestad: Vedforbruk, fyringsvaner og svevestøv. Resultater fra Folke- og bolig tellingen 2001. Levekårsundersøkelsen 2002 og Undersøkelse om vedforbruk og fyringsvaner i Oslo 2002. 78s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6568-1
- 2004/6 R.H. Kitterød og R. Kjelstad: Foreldres arbeidstid 1991-2001. 2004. 78s. 180kr inkl. mva. ISBN 82-537-6574-6
- 2004/7 A. Rolland, Ø. Brekke, B.M. Samuelson og P.R. Silseth: Evaluering av kommunale brukerundersøkelser. Prosjekt utført for Kommunal- og regionaldepartementet av Statistisk sentralbyrå og Handelshøyskolen BI. 2004. 103s. 210 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6582-7
- 2004/8 T.E. Haug: Eierkonsentrasjon og markeds-makt i det norske kraftmarkedet. 2004. 39s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6597-5
- 2004/9 M. Kalvaraskaia og A. Langørgen: Capital costs in municipal school buildings. 29s. 150 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6591-6
- 2004/10 Utslipp og ensing i den kommunale avløpssektoren 2002. 69s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6602-5
- 2004/11 T. Hægeland, L.J. Kirkebøen, O. Raaum and K.G. Salvanes: Marks across lower secondary schools in Norway. What can be explained by the composition of pupils and school resources? 2004. 54s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6608-8
- 2004/12 E. Engelién og M. Steinnes: Utprøving av nordisk tettstedsdefinisjon i Norge Metode og resultater. 59s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6608
- 2004/13 O.F. Vaage: Trening, mosjon og friluftsliv. Resultater fra Levekårsundersøkelsen 2001 og Tidsbruksundersøkelsen 2000. 2004. 63s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6611-4
- 2004/14 B. Lie: Fakta om ti innvandrergupper i Norge. 2004. 90s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6631-9
- 2004/16 T. Lappegård: Valg av livsløp i det flerkulturelle Norge: Forløpsanalyse av giftermål og barnefødsler blant kvinner med innvandrerbakgrunn. 2004. 34s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6644-0
- 2004/17 B. Olsen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2002. 2004. 29s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6601-7
- 2004/18 K.M. Heide, E. Holmøy, L. Lerskau og I. Foldøy Solli: Macroeconomic Properties of the Norwegian Applied General Equilibrium Model MSG6. 2004. 55s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6650-5
- 2004/19 D. Ellingsen: Krigsbarns levekår. En registerbasert undersøkelse. 2004. 51s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6655-6
- 2004/20 B.K. Wold, S. Opdahl, E. Rauan, R. Johannessen og I. T. Olsen: Tracking Resource and Policy Impact Incorporating Millennium Development Goals & Indicators and Poverty Reduction Strategy Paper monitoring across sectors. 2004. 129s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6657-2
- 2004/21 G.I. Gundersen: Bruk av plantevernmidler i jordbruket i 2003. 2004. 97s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6663-7
- 2004/22 A. Snellingen Bye, G.I. Gundersen, T. Sandmo og G. Berge: Jordbruk og miljø. Resultatkontroll i jordbruk 2004. 2004. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6677-7
- 2004/23 H. Nome Næsheim og T. Pedersen: Permittering og sykefravær. 2004. 95s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6690-4
- 2004/24 J. I. Hamre: Sesongjustering av hovedseriene i AKU. Dokumentasjon av ny metode og resultater. 2004. 53 s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6692-0
- 2004/25 T. P. Bø: Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet. Rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2004. 29 s. 155 kr inkl. mva. 82-537-6694-7